

SYLABUS

	Akademia Sztuki w Szczecinie	
	Wydział	Wokalno-Aktorski
	kierunek:	Wokalno-Aktorski
	poziom:	Studia I stopnia (licencjackie)
	forma:	stacjonarne
	profil:	ogólnoakademicki

A. Informacje ogólne

nazwa przedmiotu		Dykcja i interpretacja tekstu	kod przedmiotu (z planu studiów)	SM.W.I.C2	przynależność do bloku	Blok kierunkowy
prowadzący		dr Krystyna Maksymowicz-Ambros			e-mail	krystyna.maksymowicz-ambros@akademiasztuki.eu
rok	1+2	semestr	1, 2, 3, 4		punkty ECTS	8
typ przedmiotu		obowiązkowy			język wykładowy	polski
liczba godzin		wykłady			suma	120
		ćwiczenia	30+30+30+30			
		warsztaty				
		E-learning				

B. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji

Uzyskanie pozytywnego wyniku na egzaminie wstępnym

Wiedza z zakresu historii sztuki i literatury polskiej oraz powszechnej na poziomie matury z języka polskiego

C. Informacje dotyczące celów przedmiotu

C1 – przygotowanie do posługiwania się zawodowo głosem w mowie
 C2 –zapoznanie z zasadami funkcjonowania aparatu artykulacyjno-rezonacyjno-oddechowego
 C3–zapoznanie z ortofonią i zasadami mowy oficjalnej, scenicznej, z dialektem kulturalnym zgodnym z uzusem, normą języka polskiego
 C4–rozbudzenie świadomości interpretacyjnej stosowanej w tekstach klasycznych i współczesnych na podstawie wiersza regularnego, nieregularnego (białego) i prozy. Dobór środków wyrazu odpowiednich do konwencji literackiej. Uświadomienie figur stylistycznych (średniówka, klauzula, przerzutnia , koda, pointa etc.) i stosowanie ich w praktyce
 C5 - analiza stylistyczna i ideowa tekstów
 C6 - uwrażliwienie na bogactwo emocjonalne zawarte w tekstach

D. Efekty kształcenia dla przedmiotu (EK)

Efekty

efekty uczenia się dla kwalifikacji na

(opis osiągnięć studenta po ukończeniu przedmiotu)	kierunkowe	poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji wg. Rozporządzenia MNiSW
WIEDZA: absolwent zna i rozumie		
procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia. Zna podstawy ortofonii języka polskiego zgodne z normą językową i zasady mowy scenicznej. Rozpoznaje elementy prozodyczne mowy: rytm, akcent, intonację i ich wpływ na odbiorcę – słuchacza. Wykorzystuje tę wiedzę w śpiewie.	WOK1_WG04	P6S_WG
podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy oraz zasady emisji głosu. Zna podstawy treningu i rozgrzewki artykulacyjnej z elementami autokorekty logopedycznej pozwalające opanować swój warsztat artykulacyjno – rezonacyjno – oddechowy. Przekłada tę wiedzę na śpiew	WOK1_WG05	P6S_WG
podstawowe zasady dotyczące umiejętności wykorzystania różnych środków ekspresji. Zna gatunki literackie wykorzystywane także w śpiewie (wiersz klasyczny, wiersz współczesny, proza) i środki wyrazu artystycznego potrzebne do uzyskania zamierzonego efektu interpretacyjnego. Analizuje materiał literacki pod względem emocjonalnym, stosując odpowiednie elementy prozodyjne mowy (intonacja, rytm, akcent) przyciągające uwagę słuchacza i widza	WOK1_WG06	P6S_WG
fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie sztuki i interpretacji tekstów literackich. Rozpoznaje rolę literatury, opowieści i narracji w procesie zmiany rozumienia świata społecznego i siebie. Dostrzega zmieniające się konwencje i style w mowie i śpiewie	WOK1_WK01	P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi		
formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z wokalistyką. Potrafi realizować zasady mowy scenicznej w praktyce, zgodne z uzusem języka polskiego, zarówno w mowie jak i w śpiewie. Potrafi wyszukiwać repertuar literacki w określonej konwencji artystycznej	WOK1_UW02	P6S_UW
posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu. Potrafi rozluźniać tonus mięśniowy, stosując ćw. relaksacyjne pozwalające radzić sobie z sytuacją stresogenną	WOK1_UW08	P6S_UW
samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie. Potrafi korzystać z treningu i rozgrzewki artykulacyjnej, dążąc do jak najlepszego opanowania swojego warsztatu wokalnego	WOK1_UU01	P6S_UU
korzystać z umiejętności warsztatowych umożliwiających realizację własnych koncepcji artystycznych oraz stosować efektywne techniki ćwiczenia tych umiejętności, umożliwiające ciągły ich rozwój przez samodzielną pracę. Zdaje sobie sprawę z tego, że jest to proces rozłożony w czasie	WOK1_UU02	P6S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do		
efektywnego wykorzystania wyobraźni, intuicji, emocjonalności, zdolności twórczego myślenia i twórczej pracy w trakcie rozwiązywania problemów, elastycznego myślenia, adaptowania się do nowych i	WOK1_KK03	P6S_KK

zmieniających się okoliczności oraz kontrolowania swoich zachowań w warunkach związanych z publicznymi prezentacjami. Rozumie potrzebę wykorzystywania narzędzi otrzymanych na zajęciach i środków wyrazu w celu rozwoju zawodowego swojego i współpartnerów scenicznych podczas prezentacji wokalnych i aktorskich		
inicjowania działań na rzecz interesu publicznego w zakresie działań związanych z kulturą muzyczną i sztuką, rozumie potrzebę współpracy zespołowej w realizacji projektów artystycznych. Jest gotów w sposób kreatywny inspirować i organizować działalność na rzecz środowiska społecznego i muzycznego	WOK1_KO02	P6S_KO

D1. Treści programowe					
wykład			ćwiczenia		
semestr I					
typ	temat	liczba godz	typ	temat	Liczba godz
Wk			Ćws	1) Rozgrzewka artykulacyjna, rozpoznanie aparatu mowy, budowy i indywidualnych cech każdego studenta. Sprawdzenie motoryki, pracy mięśni i koordynacji (praca z lusterkiem) i dobór ćw. korekcyjnych	10
				2) Trening ruchowy. Ćwiczenia oparte są na tradycji szkół teatralnych. Forma: gry i zabawy, które wpływają na poziom okazywania emocji. Podczas aktywności zabawowej, student otwiera się, doznaje radości, pewności siebie, poczucia przydatności, poczucia sprawstwa (przekonanie o wpływie na bieg wydarzeń), wyraża się to w poczuciu kontroli własnej skuteczności, poczucia wolności i pracuje na pozytywny obraz siebie. Próba uświadomienia sobie czym jest "mowa ciała" i jak werbalne i niewerbalne komunikaty wpływają na słuchacza, odbiorcę	5
					5
				1. Samogłoski ustne i nosowe – • wokalizacja, prawidłowe brzmienie, • rozziwy samogłoskowe • fonetyka międzywyrazowa • ćw. w izolacji i na tekstach literackich z klasyki dziecięcej (Brzechwa, Tuwim) 2. Dobór repertuaru, indywidualna praca nad tekstami: • proza współczesna pisana w	8

				pierwszej osobie • różne formy poetyckie : haiku- japońska forma poetycka, fraszka, bajka itd. 3. Techniki relaksacyjne – trening autogenny wg Schultza i Jacobsona	2
semestr II					
typ	temat	liczba godz	typ	temat	Liczba godz
Wk			Ćws	1. Warsztatowa praca nad aparatem mowy, oddechem i uruchomieniem rezonatorów, autokorekta – ciąg dalszy	5
				2. Spółgłoski - prawidłowe brzmienie	5
				• dźwięczne i bezdźwięczne. • głoski półotwarte – r, l, ł, m, n, ń • spółgłoski w trudnych szeregach dentalizowanych – s, z, c, dz– sz, ż, cz, dż – ś, ź, ć, dzi • zbitki i trudne grupy spółgłoskowe -trz, -drz, -dż, -szcz, -tcz, itd. • spółgłoski podwojone, praca na tekstach, utrwalanie i automatyzowanie prawidłowego brzmienia – wierszyki, • lingwołamki, łamańce językowe	8
				3. Praca nad interpretacją tekstów literackich	2
				• Pojęcie frazy • Pojęcie tematu • Podstawowe środki wyrazu- średniówka, klauzula, kadencja, koda, antykadencja, przerzutnia, pointa	2
				4. Praca nad interpretacją tekstów literackich – wiersz klasyczny – fragment „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza lub „Beniowskiego” Juliusza Słowackiego – fragment dialogowy i opisowy.	8
				5. Techniki relaksacyjne – trening autogenny wg Schultza i Jacobsona c.d.	2

semestr III					
typ	temat	liczba godz	typ	temat	Liczba godz
Wk			Ćws	1. Warsztatowa praca nad aparatem mowy, oddechem i uruchomieniem rezonatorów, autokorekta – ciąg dalszy	5
				2. Ćw. rozwijające skupienie, uważność i koncentrację. Praca z wyobraźnią, tworzenie obrazów wg Metody Kristin Linklater	5
				3. Budzenie „ja lirycznego, podmiotu lirycznego”. Rola figur stylistycznych w konstruowaniu interpretacji tekstu. Świadome stosowanie elementów prozodycznych mowy (intonacja, rytm, akcent)	10
				4. Wiersz regularny, budowa i cechy wpływające na interpretację. Od teorii do zastosowań praktycznych. Logika i wydobywanie sensów. Praca nad emocjonalną stroną interpretacji	10
semestr IV					
typ	temat	liczba godz	typ	temat	Liczba godz
			Ćws	1. Warsztatowa praca nad aparatem mowy, oddechem i uruchomieniem rezonatorów, autokorekta – ciąg dalszy	10
				2. Monolog klasyczny – interpretacja Szekspir, Dostojewski, Wyspiański, Czechow etc.	10
				3. Improwizacja, praca z opowieścią. „O!... powiem czyli: opowiem o sobie, o innych, o świecie ... za pomocą prozy”. Rola czasownika, rzeczownika i przymiotnika w budowaniu improwizowanej opowieści	10

D2. Powiązanie z badaniami naukowymi/artystycznymi

Temat zadania badawczego/nazwa projektu:

Sposób zapewnienia udziału studentów w prowadzonych badaniach:

E1. Literatura obowiązkowa

1. Krystyna Maksymowicz, rozdział *Zestaw ćwiczeń dykcyjnych*, *Logopedia. Pytania i odpowiedzi – Podręcznik akademicki* pod. red. T. Gałkowskiego, G. Jastrzębowskiej, Wydawnictwo Uniwersytet Opolski, Opole 2003
2. Bogumiła Toczyska, *Elementarne ćwiczenia dykcji*, Wydawnictwo GWO, Gdańsk, 2016
3. Bogumiła Toczyska, *Sarabanda w Chaszcach*, Wydawnictwo Podkowa, Gdańsk 2006
4. Bogumiła Toczyska, *Do-tkliwa artykulacja z płytą CD korekcja ś,ż,ć,dź*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2017
5. Bogumiła Toczyska, *Łamańce z dedykacją, czyli makaka ma Kama*, Wydawnictwo Podkowa, Gdańsk 2006
6. Bogumiła Toczyska, *Lepsza dykcja. Jak ćwiczyć, by wyćwiczyć*, Wydawnictwo GWO, Gdańsk, 2019
7. Kristin Linklater, *Uwolnij swój głos. Tworzenie obrazów w pracy z głosem i mową*, Wydawnictwo: Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. Ludwika Solskiego w Krakowie, 2013
8. Walczak-Deleżyńska M., *Aby język giętki...*, PWST im. L. Solskiego w Krakowie. Wyd. Zamiejscowe we Wrocławiu, 2001
9. Jerzy Kram, *Zarys kultury żywego słowa*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1981
10. Stanisław Prygoń, *Mówię, czytam, wygłaszam*, Książka i Wiedza, Warszawa 20
11. Izabela Jeżowska, Sławomir Chomiak, *KinEmission – koncepcja treningowa wspomagająca wyzwolenie głosu*, Wydawnictwo Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie, 2020
12. Red. M. Wysocka, B. Kamińska, S. Milewski, *Prozodia - Przyswajanie, badanie, zaburzenia, terapia*, Wyd. Harmonia, Gdańsk 2020, Rozdział 24, Krystyna Maksymowicz *Słowo brzmi ciągle i ciągle jest w ruchu – O wymowie w nowym teatrze*
13. Maciej Jabłoński, *Jak mówić bez wysiłku i dobrze brzmieć. Poradnik oddechowy dla mówców* Wyd. Onepress 2025
14. A. Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/pan-tadeusz.html>
15. J. Słowacki, *Beniowski*, <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/beniowski-piec-pierwszych-piesni.html>

E2. Literatura uzupełniająca

1. Bogumiła Toczyska, *Głośno i wyraźnie. 9 lekcji dobrego mówienia*, Wydawnictwo GWP, Gdańsk 2007
2. Bogumiła Tarasiewicz, *Mówię i śpiewam świadomie. Podręcznik do nauki emisji głosu*, Kraków 2011.
3. Mieczysław Kotlarczyk, *Sztuka Żywego Słowa - Dykcja, Ekspresja, Magia*, Wydawnictwo Gaudium, Lublin
4. Mirosław Oczoś, *Sztuka mówienia bez bełkotania i fałunienia*, Wydawnictwo RM, 2015
5. Aneta Łastik, *Poznaj swój głos ... Twoje najważniejsze narzędzie pracy*, Wydawnictwo Emka, 2006
6. Zenon Klemensiewicz, *Prawidła poprawnej wymowy polskiej*, wyd. VI, Ossolineum, Wrocław 1976
7. Lola Cohen, *Metoda Lee Strasberga. Podręcznik ćwiczeń aktorskich*, Wydawnictwo Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie, 2020
8. Keith Johnstone, *Impro – spontaniczne kreowanie świata*, Wydawnictwo Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie, 2020
9. Anita Grzegorzewska, *Prozodia zapisana dla aktorów i lektorów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2022
10. Jerzy Kuczkowski, Katarzyna Kaczorowska-Bray, Stanisław Milewski, *Biomedyczne podstawy logopedii*, Wyd. Harmonia, Gdańsk 2023

F. Forma i warunki zaliczenia przedmiotu

Warunki zaliczenia	Warunki egzaminu
Zaliczenie na ocenę; ocena końcowa: sprawdzian ustny - 50%, aktywność na zajęciach - 25%, postępy w procesie kształcenia - 15%, prezentacja -10%	
Inne:	

ocena celująca (25 pkt)	ocena bardzo dobra (21-24 pkt)	ocena dobra plus (19-20 pkt)	ocena dobra (16-18 pkt)	ocena dostateczna plus (14-15 pkt)	ocena dostateczna (11-13 pkt)	ocena niedostateczna (10 pkt)
----------------------------	--------------------------------------	------------------------------------	-------------------------------	---	-------------------------------------	-------------------------------------

G. Nakład pracy studenta

Forma aktywności	średnia liczba godzin
godziny kontaktowe z nauczycielem	30+30+30+30
przygotowanie do zajęć	5+5+5+5
opracowanie materiału po zajęciach	5+5+5+5
konsultacje/ egzamin/sprawdzian/przegląd/przesłuchanie	5+5+5+5
przygotowanie do egzaminu/przeglądu/przesłuchania	5+5+5+5
suma godzin	50+50+50+50
liczba punktów ECTS	2+2+2+2

dr Krystyna Maksymowicz Ambros
Podpis autora treści sylabusu

Podpis osób odpowiedzialnych dydaktycznie

dr hab. Joanna Tylkowska-Drożdż, prof. AS
Podpis Przewodniczącego Rady Programowej

7.09.2025.....
Data sporządzenia sylabusu